

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بررسی توافق وین
سید محمود نبویان

مقدمه

توافقنامه وین مشتمل بر یک مقدمه و 5 ضمیمه می باشد.

نکته مهم:

تمام آنچه که به عنوان محدودیت و نظارت های وسیع در توافقنامه آمده است، مختص کشور ایران بوده و نباید به عنوان یک رویه یا قانون بین المللی و پادمان نسبت به کشور دیگری اعمال شود.

۱. نظنز

دولت سابق	توافقنامه ژنو	بیانیه لوزان	توافق وین
۱. مرکز غنی سازی بوده است و تصمیم بر ایجاد ۱۰ مرکز دیگر بوده است.	۱. مرکز غنی سازی بوده است، و ایجاد مرکز غنی سازی جدید به مدت ۶ ماه ممنوع بوده است.	۱. تنها مرکز غنی سازی خواهد بود و تا ۱۵ سال، ایجاد مرکز جدید غنی سازی ممنوع است.	۱. تنها مرکز غنی سازی خواهد بود و تا ۱۵ سال، ایجاد مرکز جدید غنی سازی ممنوع است.
۲. ۱۵۴۲۰ سانتریفیوژ نسل یک و ۱۰۰۸ سانتریفیوژ نسل دوم در کارخانه صنعتی و ۳۲۸ سانتریفیوژ نسل یک در کارخانه نیمه صنعتی نصب و فرایند نصب ادامه داشت.	۲. ۱۵۴۲۰ سانتریفیوژ نسل یک و ۱۰۰۸ سانتریفیوژ نسل دوم و نیز ۳۲۸ سانتریفیوژ نسل یک نصب و فرایند نصب متوقف شد.	۲. ۵۰۶۰ سانتریفیوژ موجود و بقیه با زیر ساخت های آنها مانند سوپاپ، وکیوم، اینورتر و مبدل جمع آوری و تحت نظارت آژانس در سالب b نظنز انبار خواهد شد.	۲. ۵۰۶۰ سانتریفیوژ موجود و بقیه با زیر ساخت های آنها مانند سوپاپ، وکیوم، اینورتر و مبدل جمع آوری و تحت نظارت آژانس در سالب b نظنز انبار خواهد شد.
۳. تقریباً ۹ هزار سانتریفیوژ غنی سازی کرده و مواد غنی شده ذخیره می گشت.	۳. ۸ هزار و خوردی سانتریفیوژ غنی سازی کرده ولی هیچ خروجی نداشته و مواد غنی شده باید اکسید گردد.	۳. ۵۰۶۰ سانتریفیوژ به مدت ۱۰ سال غنی سازی کرده ولی هیچ خروجی نداشته و مواد غنی شده باید اکسید شود.	۳. ۵۰۶۰ سانتریفیوژ به مدت ۱۰ سال غنی سازی کرده ولی هیچ خروجی نداشته و مواد غنی شده باید اکسید شوند.

نظرن

دولت سابق	توافقنامه ژنو	بیانیه لوزان	توافق وین
۴. غنی سازی با نسل یک بوده و قرار بوده است که با نسل دوم هم انجام شود.	۴. غنی سازی صرفا با نسل یک بوده و غنی سازی با نسل دوم ممنوع می باشد.	۴. غنی سازی صرفا با نسل یک بوده و غنی سازی با نسل دوم ممنوع خواهد بود.	۴. تا ۱۰ سال غنی سازی صرفا با نسل یک بوده و تا ۱۵ سال صرفا از سانتریفیوژهای گازی باید استفاده شود.
۵. غنی سازی ۳/۵ تا ۵ درصد و نیز ۲۰ درصد انجام می شد.	۵. غنی سازی بیش از ۵ درصد ممنوع خواهد بود.	۵. غنی سازی بیش از ۳/۶۷ درصد تا ۱۵ سال ممنوع است.	۵. غنی سازی بیش از ۳/۶۷ درصد تا ۱۵ سال ممنوع است.

۲. فردو

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
1. تا 15 سال مرکز غنی سازی و تحقیق و توسعه در مورد غنی سازی نخواهد بود و به یک مرکز هسته ای، فیزیک و فن آوری تبدیل می شود.	1. مرکز غنی سازی نبوده و به یک مرکز هسته ای، فیزیک و فن آوری تبدیل می شود.	1. مرکز غنی سازی اما بدون خروجی و ذخیره سازی خواهد بود.	1. مرکز غنی سازی به همراه ذخیره سازی مواد غنی شده بوده است.
2. تا 15 سال، 1044 سانترفیوژ گازی نسل یک باقی و بقیه با زیر ساختهای آنها جمع آوری و در سالن b نطنز انبار می شوند. دو آبشار از آنها در حال چرخش خواهند بود.	2. 1044 سانترفیوژ باقی و بقیه با زیر ساختهای آنها جمع آوری می شوند. دو آبشار از آنها در حال چرخش خواهند بود.	2. 2710 سانترفیوژ نصب شده و نصب بقیه ممنوع خواهد بود.	2. 2710 سانترفیوژ نصب شده و در حال ادامه نصب تا ظرفیت کامل 2976 بوده است.
3. غنی سازی به صورت کامل ممنوع خواهد بود.	3. غنی سازی به صورت کامل ممنوع خواهد بود.	3. 4 آبشار غنی سازی کرده و گازدهی به بقیه ممنوع بوده است.	3. 4 آبشار غنی سازی می کرده و تصمیم بر افزایش گازدهی بیشتر جهت غنی سازی بیشتر بوده است.

فردو

دولت سابق	توافقنامه ژنو	بیانیه لوزان	توافق وین
۴. غنی سازی ۵ درصد و ۲۰ درصد انجام می شده است.	۴. غنی سازی بیش از ۵ درصد ممنوع شده است.	۴. غنی سازی به صورت کامل ممنوع است.	۴. غنی سازی به صورت کامل ممنوع است.
۵. ذخیره مواد غنی شده ۵ و ۲۰ درصد انجام می شده است.	۵. ذخیره جدید ۵ درصد ممنوع و مواد ۲۰ درصد نابود شود.	۵. غنی سازی به صورت کامل ممنوع و ذخیره و بردن مواد شکافت پذیر ممنوع است.	۵. تا ۱۵ سال غنی سازی، تحقیق و توسعه به صورت کامل ممنوع و ذخیره و بردن مواد شکافت پذیر ممنوع است.

۳. اراک

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>۱. قلب راکتور اراک خارج و کانالهای آن چنان با بتن پر شود که قابل استفاده برای مصارف هسته ای نباشد.</p>	<p>۱. قلب راکتور اراک نابود شود.</p>	<p>۱. تکمیل و راه اندازی راکتور آب سنگین اراک ممنوع شده است.</p>	<p>۱. راکتور آب سنگین ۴۰ مگاواتی اراک در حال تکمیل و راه اندازی بود.</p>
<p>۲. قلب راکتور ۴۰ مگاواتی نابود و بجای آن با همکاری های بین المللی، راکتور ۲۰ مگاواتی با سوخت اورانیوم غنی شده ۳/۶۷ ساخته خواهد شد.</p>	<p>۲. قلب راکتور نابود و بجای آن با همکاری های بین المللی راکتور جدید بازطراحی و بازسازی می شود.</p>	<p>۲. تکمیل و راه اندازی ممنوع</p>	<p>۲. راکتور ۴۰ مگاواتی آب سنگین اراک با سوخت <u>طبیعی</u> در حال تکمیل نهایی و راه اندازی بوده است.</p>
<p>۳. سوخت مصرف شده در طول عمر راکتور جدید و نیز تمامی سوخت مصرف شده راکتورهای هسته ای قدرت و تحقیقاتی <u>حال و آینده</u> باید به خارج از ایران منتقل خواهد شد.</p>	<p>۳. در صورت راه اندازی راکتور آب سنگین جدید، سوخت مصرف شده نباید در ایران بماند و باید صادر شود.</p>	<p>۳. تکمیل و راه اندازی ممنوع و سوخت مصرف شده نخواهد داشت.</p>	<p>۳. در صورت راه اندازی سوخت مصرف شده در ایران باقی خواهد بود.</p>

اراک

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
۴. تا ۱۵ سال ایران فقط می تواند یک راکتور آب سنگین داشته باشد.	۴. تکمیل راکتور موجود ممنوع و بجای آن راکتور دیگری ساخته می شود.	۴. تکمیل و راه اندازی راکتور اول ممنوع شده است.	۴. در صورت نیاز راکتور آب سنگین جدید ایجاد می شده است.
۵. بازفرآوری تا ۱۵ سال و بعد از آن ممنوع خواهد بود.	۵. بازفرآوری ممنوع خواهد بود.	۵. بازفرآوری ممنوع خواهد بود.	۵. تصمیم بر بازفرآوری بوده است.
۶. تا ۱۵ سال، انباشت آب سنگین ممنوع و آب سنگین های اضافی به خارج منتقل می شود.	۶. آب سنگین تولید شده صادر و ادامه تولید مورد اختلاف است.	۶. اشاره ای به آن نشده است.	۶. ۱۰۰ تن آب سنگین تولید شده و کارخانه تولید آب سنگین با ظرفیت تولید سالانه ۱۶ تن فعال بوده است.

۴. تحقیق و توسعه

دولت سابق	توافقنامه ژنو	بیانیه لوزان	توافقنامه وین
<p>تحقق و توسعه به صورت کامل و در حد توان ادامه داشت. تحقیق و توسعه در چرخه سوخت هسته ای طبق ماده 18 پروتکل الحاقی شامل: تبدیل مواد هسته ای، غنی سازی مواد هسته ای، تولید سوخت هسته ای، راکتورها، موسسات بحرانی، بازفرآوری سوخت هسته ای، فرآوری پسمان ها با پرتوزایی متوسط یا زیاد حاوی پلوتونیوم، اورانیوم با غنای بالا (یعنی 20 درصد و بیش از آن طبق بند ه ماده 18) یا اورانیوم 233 می باشد. نیز در زمینه سانتریفیوژها، بازیافت اورانیوم از پسماند جامد، رادیو ایزوتوپهای پزشکی، بازفرآوری و ... جریان داشته است.</p>	<p>ادامه تحقیق و توسعه متوقف و اولاً: فقط نسبت به موارد جاری انجام شود، و ثانیاً: نباید مستلزم انباشت مواد غنی شده باشد.</p>	<p>تحقیق و توسعه باید اولاً: صرفاً در مورد سانتریفیوژها انجام شود، ثانیاً: براساس محدوده و قیودی که مورد توافق طرف غربی باشد. ثالثاً: در یک جدول زمانی مورد توافق با طرف غربی انجام شود.</p>	<p>محدودیت های لوزان با تفصیل بیشتری پذیرفته شده است. تحقیق و توسعه: تا 10 سال نسبت به فلز اورانیوم ممنوع است، تا 15 سال نسبت به متالوژی پلوتونیوم یا اورانیوم ممنوع است،</p>

تحقیق و توسعه

توافقنامه وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>تا ۱۰ سال مشروط به این است که به انباشت اورانیوم منتهی نشود، تا ۱۵ سال، منحصر به نظنز خواهد بود، تا ۱۵ سال منحصر به سانتریفیوژهای گازی خواهد بود، تا ۱۰ سال، منحصر به نسل ۴، ۵، ۶، ۸ خواهد بود، در طول ۱۰ سال، نسبت به نسل ۴، روی ماشین تکی یا آبشار تا ۱۰ دستگاه، نسبت به نسل ۵ صرفاً روی ماشین تکی، نسبت به نسل ۶ تا ۸/۵ سال، روی ماشین تکی و تا یک سال و نیم بعد روی آبشار تا سقف ۳۰ دستگاه، نسبت به نسل ۸، تا ۸/۵ سال روی ماشین تکی و آبشارهای میانی و یکسال و نیم بعد روی آبشار تا سقف ۳۰ دستگاه. تا ۱۵ سال تست مکانیکی سانتریفیوژ در نظنز و مرکز تحقیقات تهران خواهد بود، صادرات نتایج تحقیق و توسعه تا ۱۵ سال باید با اجازه کمیسیون مشترک باشد.</p>	<p>طبق بیانیه وزارت خارجه ایران در طول ۱۰ سال صرفاً بر روی: IR-5، IR-4، IR-6 و IR-8 (و مطابق توضیح آقای کمالوندی) حداکثر تا زنجیره ۵۴ تایی</p>	<p>تحقیقات در همان اندازه سابق متوقف گردد.</p>	<p>تحقیقات بر روی سانتریفیوژهای: IR-1 (۱۴ دستگاه)، IR-2m (۱۶۲ دستگاه)، IR-4 (۱۶۴ دستگاه) در آبشار ۴ و ۱۱ دستگاه در آبشار ۲، IR-5 (یک دستگاه)، IR-6 (۷ دستگاه)، IR-6s (یک دستگاه) و IR-8 (یک دستگاه). به همه دستگاه ها غیر از نسل پنج و هشت، به صورت مجزا یا در زنجیره های گوناگون خوراک دهی شده است.</p>

۵. نظارت ها

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>۱۵ سال اجازه دسترسی روزانه برای فهم عدم وجود مواد و فعالیت های اعلام نشده، ۱۵ سال اجازه اندازه گیری آن لاین غنی سازی و پلمپ الکترونیکی، ۱۵ سال نظارت بر موجودی سانتریفیوژها و زیرساخت های آنها در انبار، ۱۵ سال اتخاذ سازوکار اطمینان بخش برای حل نگرانی های آژانس، ۲۰ سال نظارت بر موجودی روتورز و بیلورز، ۲۵ سال نظارت بر معدن سنگ کنستانتره و جابجایی آنها، صدور ویزای درازمدت برای ماموران آژانس و تهیه مکان مناسب در سایت ها یا کنار آنها نیز ایران باید ظرف ۹ ماه پس از اجرای برجام، تعداد بازرسان آژانس را به ۱۳۰ تا ۱۵۰ نفر برساند.</p>	<p>۱. اقداماتی بیش از توافقنامه ژنو مورد توافق قرار گرفته است.</p>	<p>۱. محدودیت های قبلی و بیش از آن به صورت بی سابق برداشت شده است مانند: ارایه اطلاعات در مورد برنامه های ایران نسبت به تاسیسات هسته ای، توصیف و ارائه اطلاعات نسبت به: ساختمان های موجود در هر سایت هسته ای، میزان و سطح فعالیت ها، معادن اورانیوم، کارخانه های تولید اورانیوم، مواد منبع، طراحی راکتور اراک، اعمال پادمان نسبت به راکتور اراک، دسترسی روزانه به دوربین های ناظر که آفلاین هستند برای راستی آزمایی اطلاعات معین، موقت و سرزده، بازدید فیزیکی و بازدیدهای بدون اطلاع، دسترسی مدیریت شده به کارخانه مونتاژ سانتریفیوژ، روتور سانتریفیوژ و معادن و کارخانه های تولید اورانیوم.</p>	<p>۱. محدود بوده است، برای نمونه، نظارت ها روزانه نبوده، به افراد خاصی اجازه ورود به کشور داده نمی شد، دسترسی به کارخانه های تولید روتور یا مونتاژ سانتریفیوژ نبوده است و ...</p>

نظارت ها

دولت سابق	توافقنامه ژنو	بیانیه لوزان	توافق وین
۲. کد اصلاحی ۳/۱ و پروتکل الحاقی اجرا نمی شده است.	۲. کد اصلاحی ۳/۱ و پروتکل الحاقی اجرا نمی شده است.	۲. کد اصلاحی ۳/۱ و پروتکل الحاقی پذیرفته شده است.	۲. کد اصلاحی ۳/۱ و پروتکل الحاقی پذیرفته شده و باید بدنبال تصویب آن در مجلس بود.
۳. نصب تجهیزات مدرن ممنوع بوده است.	۳. نصب تجهیزات مدرن اشاره نشده است.	۳. نصب تجهیزات مدرن پذیرفته شده است.	۳. نصب تجهیزات مدرن پذیرفته شده است.
۴. دسترسی محدود بوده است.	۴. دسترسی بیشتر نبوده است.	۴. دسترسی بیشتر پذیرفته شده است که شامل دسترسی به افراد می شود.	۴. دسترسی بیشتر پذیرفته شده است که شامل دسترسی به افراد می شود.
۵. اجازه بررسی ابعاد احتمالی نظامی داده نمی شده است.	۵. ذکر صریحی از بررسی ابعاد احتمالی نظامی نشده است جز حل و فصل نگرانی های گذشته و حال	۵. اجازه بررسی ابعاد احتمالی نظامی داده شده است. و تاکید شده است که نگرانی های گذشته و حال باید برطرف شود.	۵. بازرسی از اماکن نظامی با نظر اکثریت ۵ و یا بیشتر از اعضای کمیسیون مشترک امکان پذیر است، و تاکید شده است که نگرانی های گذشته و حال باید برطرف شود.

6. تحریم ها

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>وعده های مشروطی داده شده است.</p>	<p>۱. وعده های مشروطی داده شده است.</p>	<p>۱. در گام اول تعهد تعلیق تحریم از صادرات پتروشیمی، بیمه کشتی ها، تامین قطعات هواپیما، برگشت پول معین به ایران و ... داده شد نیز بیان شد که هیچ تحریم جدیدی از سوی اتحادیه اروپا و آمریکا وضع نمی شود ولی عمل نکردند.</p>	<p>۱. تحریم های اتحادیه اروپا، آمریکا (کنگره و دستورات اجرایی رئیس جمهور، اولیه و ثانویه)، شورای امنیت، تحریمهای هسته ای، موشکی، حقوق بشر و تروریسم برقرار بوده است</p>
	<p>۲. وعده برداشته شدن تحریم های مربوط به هسته ای در دو مورد اقتصادی (ECONOMY) و مالی (FINANCE) مشروط به اجرای تعهدات کلیدی هسته ای ایران و تایید آژانس شده است.</p>	<p>۲. در گام نهایی وعده برداشتن کامل تحریم های مربوط به هسته ای در چهار مورد تجارت (TRADE)، تکنولوژی (TECHNOLOGY)، مالی (FINANCE) و انرژی (ENERGY) داده شده است.</p>	<p>۲. تحریم ها - به صورت کلی - موجود بوده است.</p>

تحریم ها

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>مراد از تحریم های اتحادیه اروپا، تحریم های اقتصادی و مالی است و این تحریم ها پس از انجام تعهدات ایران و راستی آزمایی آژانس برداشته خواهد شد. تحریم های عدم اشاعه ۸ سال بعد و یا با تایید آژانس نسبت به صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران انجام می شود.</p>	<p>۳. صرفا اجرای تحریم های هسته ای اروپا در دو مورد اقتصادی و مالی مشروط و همزمان با انجام تعهدات کلیدی هسته ای ایران و تایید آژانس لغو خواهد شد.</p>	<p>۳. وعده لغو تحریمهای همه جانبه هسته ای اروپا در چهار مورد تجاری، مالی، تکنولوژی و انرژی در گام نهایی داده شده است.</p>	<p>۳. تحریم های اتحادیه اروپا برقرار بوده است.</p>
<p>تحریم های آمریکا پس از انجام تعهدات از سوی ایران و راستی آزمایی آژانس موقتا متوقف می شود. بعد از ۸ سال و یا تایید آژانس نسبت به صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران، آمریکا به سمت لغو تحریم ها خواهد رفت.</p>	<p>۴. تحریم های آمریکا اولاً: لغو نخواهد شد بلکه به صورت موقت متوقف خواهد شد، ثانياً: این تحریمها صرفا مربوط به هسته ای است، ثالثاً: فقط در دو مورد مالی و اقتصادی خواهد بود و رابعاً: صرفا در مورد تحریمهای ثانویه یعنی فرامرزی خواهد بود، خامساً: مشروط به انجام تعهدات کلیدی هسته ای از سوی ایران است و سادساً: مشروط به تایید آژانس است.</p>	<p>۴. وعده لغو تحریمهای همه جانبه هسته ای آمریکا در چهار مورد تجاری، مالی، تکنولوژی و انرژی در گام نهایی داده شده است.</p>	<p>۴. تحریم های آمریکا برقرار بوده است.</p>

تحریم‌ها

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>لغو تحریم‌های شورای امنیت، مشروط انجام تعهدات ایران و راستی آزمایی آژانس است. در قطعنامه جدید، تمام تحریم‌های غیر هسته‌ای گنجانده می‌شوند، پرونده ایران بعد از ۱۰ سال بعد در صورت عدم وجود مشکل، از دستور کار شورای امنیت خارج می‌شود.</p>	<p>۵. قطعنامه‌ای از سوی شورای امنیت صادر می‌شود و اولاً: از توافق جدید با جزئیاتش حمایت می‌کند، ثانیاً: همه قطعنامه‌های مربوط به هسته‌ای را لغو می‌کند و ثالثاً: تدابیر محدود کننده‌ای را در آن در یک دوره زمانی مورد توافق وارد می‌کند.</p>	<p>۵. وعده لغو تحریم‌های همه جانبه هسته‌ای شورای امنیت در چهار مورد تجاری، مالی، تکنولوژی و انرژی در گام نهایی داده شده است.</p>	<p>۵. تحریم‌های شورای امنیت برقرار بوده است.</p>

7. ذخایر

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>به مدت ۱۵ سال، ایران صرفاً ۳۰۰ کیلو اورانیوم غنی شده ۳/۶۷ درصد خواهد داشت. البته این محدودیت شامل سوخت راکتورهای که سوخت آن را کشورهای خارجی تامین می کنند، نمی شود.</p>	<p>ذخایر ۵ درصد نیز باید نابود شده و به ۳۰۰ کیلو کاهش یابد.</p>	<p>تمام مواد ۲۰ درصد باید نابود شود و بر ذخایر ۵ درصد نباید به هیچوجه اضافه گردد.</p>	<p>۸ هزار و چهارصد و هفتاد و پنج کیلو ۵ درصد و ۴۴۷/۸ کیلو ۲۰ درصد ذخیره داشته و فرایند ذخیره سازی ادامه داشت.</p>

8. تولید سانتریفیوژ

توافق وین	بیانیه لوزان	توافقنامه ژنو	دولت سابق
<p>ایران تا ۱۰ سال نمی تواند سانتریفیوژ نسل اول را تولید کند الا اینکه موجودی انبار به ۵۰۰ دستگاه و یا کمتر از آن برسد، نیز در این صورت به اندازه ای که ماهانه کرش می کند می تواند تولید کند نه بیشتر، و در هیچگاه موجودی انبار نباید بیش از ۵۰۰ دستگاه باشد، ایران تا ۸ سال نمی تواند نسل ۶ و ۸ را تولید کند، و بعد از آن تا سال دهم می تواند سالانه ۲۰۰ عدد، بدون روتور تولید کند، و بعد از آن می تواند به همین مقدار با روتور تولید کند، محل انبار سانتریفیوژها نیز روی زمین نطنز خواهد بود. موجودی انبار فقط برای جایگزینی سانتریفیوژهای خراب شده نطنز بکار می رود و در مورد سانتریفیوژهای خراب شده فردو، باید از همان سانتریفیوژهای نصب شده خاموش-یعنی ۴آبشار دیگر- استفاده شود.</p>	<p>تولید سانتریفیوژ ممنوع و مازاد بر ۶۱۰۴ دستگاه، جمع آوری و انبار شده و زیرساخت های آنها نیز باید جمع آوری شود.</p>	<p>تولید سانتریفیوژ برای نسل یک و به اندازه سانتریفیوژهای خراب شده مجاز است.</p>	<p>تولید سانتریفیوژ به هر اندازه و با هر نسلی در حال ادامه بوده است.</p>